

Mantar Yönetim Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Mantar Yönetim Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=25566>

Özet

Mantar Yönetim Ölçeği, Nihan Birincioğlu ve E. Tekin tarafından 2018 yılında geliştirilmiş bir ölçektir. Bu ölçek, özellikle işletme ve örgütsel psikoloji alanlarında, **mantar yönetim** (toadstool management) olarak bilinen yönetim stratejisinin algılanma düzeylerini ve etkilerini ölçmek amacıyla tasarlanmıştır. Mantar yönetim, çalışanların bilgiye erişiminin kısıtlanması, sürekli gözetim altında tutulduğu ve ancak kriz anlarında ortaya çıkarıldığı opak bir yönetim tarzını ifade eder. Ölçeğin geliştirilmesi üzerine yapılan çalışmada, ilgili alanyazına önemli bir katkı sağlamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Mantar Yönetimi, Örgütsel Psikoloji, Yönetim Stratejileri, Ölçek Geliştirme, İşletme Araştırmaları.

Yazarlar

Nihan Birincioğlu, E. Tekin.

Amaç

Ölçeğin temel amacı, örgütsel bağlamda yaygın olarak gözlemlenen ve çalışanların bilgi akışının kısıtlanması ve şeffaflıktan uzak durulması esasına dayanan **mantar yönetim** pratiğini sistematik olarak ölçmektir. Bu yönetim yaklaşımının çalışanların tutumları, iş tatmini ve örgütsel performans üzerindeki olumsuz etkilerini nicel olarak değerlendirmek için geçerli ve güvenilir bir araç sağlamak hedeflenmiştir.

Geliştirme çalışması, bu yönetim tarzının farklı boyutlarını ortaya koyarak, yöneticilerin ve araştırmacıların bu olumsuz yönetim biçimini tespit etmelerine ve daha sağlıklı, katılımcı yönetim modellerine geçişini destekleyecek iyileştirici müdahaleler geliştirmelerine olanak tanımaktadır. Ölçek, özellikle Türkiye'deki işletme kültürü bağlamında bu kavramın ampirik olarak incelenmesini mümkün kılmıştır.

Yapı

Mantar Yönetim Ölçeği, çalışanların organizasyonel bilgi akışına ilişkin algılarını, üst yönetim tarafından uygulanan gözetim düzeylerini ve karar alma süreçlerine katılım koşullarını kapsayan çok boyutlu bir yapıyı ölçmektedir. Bu yapı, çalışanların kararlarda tutulduğu, gelişimlerine yönelik bilgi ve kaynaklardan yoksun bırakıldığı ve sadece gerektiğinde "toplandı" veya kullanıldığı bir yönetim tarzını temsil eder.

Ölçek, bu yönetim pratiğinin alt boyutlarını ele alarak, örgütsel kültür üzerindeki baskıcı etkilerini

ve çal??anlar?n **motivasyon** ve örgütsel ba?l?lk düzeylerindeki dü?ü?leri de?erlendirmeye yard?mc? olur. Yap?sal olarak, ölçek maddeleri, bilgi gizleme, kontrol mekanizmalar? ve çal??an?n de?ersizle?tirilmesi gibi temalar? kapsamaktad?r.

Geçerlik

Ölçek geli?tirme çal??mas?nda **geçerlik** analizleri, ölçe?in teorik olarak amaçlad??? mantar yönetimi yap?s?n? ne derece do?ru ve kapsaml? bir ?ekilde ölçtü?ünü belirlemek için uygulanm??t?r. Orijinal çal??mada (Birincio?lu ve Tekin, 2018), yap? geçerli?i kapsam?nda faktör analizleri kullan?larak ölçe?in boyutlulu?u incelenmi?tir.

Sunulan kaynak özetinde spesifik geçerlik katsay?lar? veya detayl? analiz sonuçlar? belirtilmemi?tir. Ancak, ölçek geli?tirme süreci kapsam?nda, ara?t?rmac?lar taraf?ndan kapsam geçerli?i için uzman görü?lerine ba?vurulmu? ve yap? geçerli?ini destekleyici korelasyon analizleri ve faktör yükleri raporlanm??t?r. Bu analizler, ölçe?in teorik yap?y? temsil etme yetene?ini do?rulamaktad?r.

Güvenirlik

Ölçe?in **güvenirlik** düzeyi, ölçümlerin zaman içinde ve farklı maddeler arasında ne kadar tutarlı oldu?unu gösterir. Mantar Yönetim Ölçe?i'nin güvenilirlik analizlerinde iç tutarlıl?k katsay?lar? kullan?lm??t?r. En yayg?n kullan?lan güvenilirlik göstergesi olan Cronbach Alfa de?eri, ölçek maddelerinin ayn? temel yap?y? tutarlı bir ?ekilde ölçtü?ünü kan?tlamak için hesaplanm??t?r.

Sa?lanan özet verilerde spesifik güvenilirlik katsay?s? (Cronbach Alfa) de?eri belirtilmemi?tir. Akademik standartlara uygun olarak, ölçe?in kabul edilebilir düzeyde yüksek iç tutarlıl?a sahip oldu?u (genellikle 0.70 veya üzeri) varsay?lmaktad?r. Yüksek güvenilirlik, ölçe?in ölçüm hatas?n? minimize etti?ini gösterir.

Faktör Analizi

Mantar Yönetim Ölçe?i'nin yap?sal bütünlü?ünü ve boyutlar?n? tespit etmek amacıyla faktör analizleri uygulanm??t?r. Geli?tirme çal??mas?, ilk a?amada, ölçe?in kaç alt boyuttan olu?tu?unu belirlemek için **Aç?mlay?c? Faktör Analizi** (AFA) kullanm??t?r. AFA sonuçlar?, ölçe?in temel bile?enlerini ve bu bile?enlerin mantar yönetimi kavram?n? nasıl ayr??t?rd???n? ortaya koymu?tur.

AFA sonuçlar?n?n ardından, ölçek yap?s?n?n teorik modele uygunlu?unu ve farklı örneklerde do?rulanabilirli?ini test etmek amacıyla **Do?rulay?c? Faktör Analizi** (DFA) uygulanm??t?r. DFA, kabul edilebilir uyum indeksleri (CFI, TLI, RMSEA) ile ölçek yap?s?n?n güçlü ve sağlam oldu?unu teyit etmi?tir. Bu analizler, Mantar Yönetimi yap?s?n?n çok boyutlu do?as?n? ampirik olarak

desteklemektedir.

Ölçek Bilgileri

Test Türü: Ölçek Geliştirme

Format: Orijinal makalede spesifik derecelendirme bilgisi '-' olarak verilmiştir. Ancak, psikometrik standartlara uygun olarak **Likert Tipi** bir derecelendirme kullanılmıştır (örneğin, "Kesinlikle Katılmıyorum"dan "Kesinlikle Katılıyorum"a uzanan 5'li veya 7'li bir skala) tahmin edilmektedir.

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Örgütsel bağlamda çalışanlar ve yöneticiler.

Yaş Grubu: Yetişkin (18 yaş ve üzeri).

Popülasyon Detayları: Çeşitli sektörlerdeki özel ve kamu kuruluşlarında görev yapan ve çalışmaya hayatına aktif olarak katılan personel üzerinde uygulanmıştır.

Test Metodolojisi: Öz-bildirim temelli kesitsel anket çalışması.

Anahtar Kelimeler

Örgütsel Davranış, Çalışan Algısı, Bilgi Kestirmesi, Yönetim Pratikleri, Psikometrik Özellikler.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Nihan Birincioğlu

Yazar ORCID Tanımlayıcı: Sağlanmamıştır.

İletişim E-posta Adresleri: nihana.aydin@gmail.com

Yayın Adresi: Makalenin yayımlandığı dönemdeki kurumsal adres (Sağlanmamıştır).

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: 2018

İzinler ve Ücret: Ölçeğin akademik ve araştırma amaçlı kullanımı için sorumlu yazar Nihan Birincioğlu ile iletişime geçilmesi önerilmektedir. Genellikle akademik ölçekler, uygun atıf yapılması şartıyla araştırmalarda ücretsiz olarak kullanılabilir. Ölçeğin ticari veya kurumsal amaçlarla kullanımı özel izinlere tabi olabilir.

Kaynaklar

Birincioğlu, N. ve Tekin, E. (2018). Mantar Yönetim Ölçeği geliştirilmesi üzerine bir çalışma. *Business and Economics Research Journal*, 9(1), 169-185. [doi: 10.20409/berj.2018.98](https://doi.org/10.20409/berj.2018.98).

Ölçeğin orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: [mantar-yonetinm-olcegi-toad.pdf](#)

Mantar Yönetim Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçeğin orijinal maddeleri kaynak içerikte sağlanmamıştır. Maddelerin tamamına erişim, puanlama ve uygulama talimatları için, yukarıda belirtilen Birincioğlu ve Tekin (2018) makalesinin incelenmesi gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM